

Vykonávanie dôkazov - Bulharsko

OBSAH

- 1 Dôkazné bremeno
 - 1.1 Aké sú pravidlá týkajúce sa dôkazného bremena?
 - 1.2 Existujú pravidlá, ktoré vylučujú určité skutočnosti z dôkazného bremena? V ktorých prípadoch? Je možné predložiť dôkazy s cieľom dokázať, že konkrétne právne domnienky sú neplatné?
 - 1.3 Do akej miery musí byť súd presvedčený o určitej skutočnosti, aby na jej základe rozhodol?
- 2 Získavanie dôkazov
 - 2.1 Vyžaduje si získavanie dôkazov vždy podanie strany alebo môže sudca v určitých prípadoch získať dôkazy aj z vlastnej iniciatívy?
 - 2.2 Aké kroky budú nasledovať v prípade, ak súd schváli žiadosť strany týkajúcu sa získania dôkazov?
 - 2.3 V ktorých prípadoch môže súd zamietnuť žiadosť strany o získanie dôkazov?
 - 2.4 Aké rôzne dôkazné prostriedky existujú?
 - 2.5 Aké sú spôsoby získania dôkazov od svedkov a líšia sa tieto spôsoby od spôsobov, ktoré sa využívajú na získanie dôkazov od svedkov – znalcov? Aké sú pravidlá týkajúce sa predkladania písomných dôkazov a znaleckých správ / posudkov?
 - 2.6 Majú niektoré dôkazné prostriedky väčšiu dôkaznú silu ako ostatné?
 - 2.7 Sú niektoré spôsoby dokazovania v záujme preukázania určitých skutočností povinné?
 - 2.8 Sú svedkovia podľa zákona povinní svedčiť?
 - 2.9 V akých prípadoch môžu odmietnuť vypovedať?
 - 2.10 Možno osobu, ktorá odmieta svedčiť, sankcionovať alebo prinútiť vypovedať?
 - 2.11 Existujú osoby, od ktorých nemožno získať svedeckú výpoveď?
 - 2.12 Aká je úloha sudcu a strán pri vypočúvaní svedka? Za akých podmienok môže byť svedok vypočutý prostredníctvom videokonferencie alebo iných technických prostriedkov?
- 3 Hodnotenie dôkazov
 - 3.1 Podlieha súd obmedzeniam pri vydaní rozsudku v prípade, ak účastník nezískal dôkazy zákonným spôsobom?
 - 3.2 Bude sa moja vlastná výpoveď považovať za dôkaz v prípade, ak som účastníkom konania?

1 Dôkazné bremeno

1.1 Aké sú pravidlá týkajúce sa dôkazného bremena?

Na to, aby súd uznal tvrdenie účastníka konania, musí ho strana, ktorá sa na toto tvrdenie odvoláva, preukázať akýmikoľvek prípustnými dôkaznými prostriedkami stanovenými zákonom. To znamená, že existuje súbor procesných úkonov rôzneho druhu, zoskupených do kategórií v závislosti od fázy súdneho konania.

Podľa článku 153 Občianskeho súdneho poriadku (OSP) sa vyžaduje, aby sa preukázali všetky sporné skutočnosti dôležité pre rozhodnutie sporu a väzby medzi nimi, a podľa článku 154 OSP musí každá strana dokázať skutočnosti, na ktorých sa zakladajú jej tvrdenia a námietky.

1.2 Existujú pravidlá, ktoré vylučujú určité skutočnosti z dôkazného bremena? V ktorých prípadoch? Je možné predložiť dôkazy s cieľom dokázať, že konkrétne právne domnienky sú neplatné?

Podľa súčasného vnútroštátneho práva sú z dôkazného bremena vyňaté skutočnosti, v prípade ktorých sa právna domnienka stanovuje zákonom. Dôkazy predložené s cieľom preukázať, že konkrétna právna domnienka neplatí, sú prípustné vo všetkých veciach okrem prípadov, keď to sa to zakazuje zákonom (článok 154 ods. 2 OSP).

Výnimka z dôkazného bremena sa okrem toho uplatňuje na skutočnosti, ktoré sú verejnosti a súdu údajne známe na základe *ex officio*, o čom musí súd strany informovať (článok 155 OSP).

Súd musí v tejto súvislosti pri začatí konania vyhotoviť zoznam, v ktorom sa podrobne uvedú skutočnosti, ktoré sa majú preukázať, pričom sa uvedie, ktorá strana ich musí preukázať a na kom spočíva dôkazné bremeno. Súd rozhoduje aj o žiadostiach o predloženie dôkazov, ktoré podali účastníci konania, a pripúšťa dôkazy, ktoré predstavujú relevantný, prípustný a nevyhnutný dôkaz (článok 146 OSP).

1.3 Do akej miery musí byť súd presvedčený o určitej skutočnosti, aby na jej základe rozhodol?

Skutočnosti, na ktoré účastníci konania odkazujú na podporu svojich tvrdení, musia byť podložené príslušnými dôkaznými prostriedkami stanovenými zákonom. Súd musí každý dôkaz zvážiť, aby určil jeho váhu vo veci (t. j. rozdiel medzi úradným a súkromným dokumentom).

2 Získavanie dôkazov

2.1 Vyžaduje si získavanie dôkazov vždy podanie strany alebo môže sudca v určitých prípadoch získať dôkazy aj z vlastnej iniciatívy?

Dôkazy v súdnom konaní sa pripúšťajú na základe písomnej žiadosti príslušného účastníka konania alebo na ústny návrh počas pojednávania v súlade s pravidlami na uplatnenie zásady, že rámec sporu je vymedzený účastníkmi konania.

Ak však súd rozhodne, že určitý dôkaz je v spore dôležitý, môže pripustenie dôkazu nariadiť z vlastnej iniciatívy.

Účastník konania vo svojej žiadosti o predloženie dôkazov uvedie skutočnosti a dôkazné prostriedky, ktoré použije na podloženie týchto skutočností.

V žiadosti o povolenie na vypočutie svedka musí účastník konania uviesť otázky, ktoré sa svedkovi položia, celé meno a adresu svedka a dátum, na ktorý má byť podľa želania účastníka konania svedok predvolaný.

V žiadosti o polozenie otázok protistrane sa musia uviesť otázky, na ktoré má účastník konania odpovedať.

V žiadosti o pripustenie znaleckého svedectva sa musí uviesť oblasť osobitných vedomostí znalca, téma znaleckého posudku a úloha znalca, ktorý má poskytnúť svedectvo.

2.2 Aké kroky budú nasledovať v prípade, ak súd schváli žiadosť strany týkajúcu sa získania dôkazov?

Keď súd uzná dôkazný návrh, vydá rozhodnutie, v ktorom sa stanoví lehota na pripustenie dôkazov. Táto lehota začína plynúť v čase súdneho pojednávania, na ktorom bola stanovená, a to aj pre účastníka konania, ktorý sa na súd nedostavil aj napriek tomu, že bol riadne predvolaný.

Podľa článku 131 ods. 1 a článku 127 ods. 2 OSP musia účastníci konania uviesť dôkazy a konkrétne okolnosti, ktoré sú týmito dôkazmi podložené, a predložiť všetky písomné dôkazy, ktoré majú k dispozícii v čase podania žiadosti a v čase doručenia dupliky odporcu.

Ak je podľa článku 158 OSP získanie určitých dôkazov pochybné alebo ak predstavuje osobitný problém, súd môže stanoviť lehotu na získanie dôkazov a pristúpiť k pojednávaniu vo veci bez dotknutých dôkazov, ak sa nepredložia v stanovenej lehote. Dôkazy sa môžu pripustiť neskôr v konaní, pokiaľ to nespôsobí neprimerané prieťahy v konaní.

2.3 V ktorých prípadoch môže súd zamietnuť žiadosť strany o získanie dôkazov?

Súd môže osobitným rozhodnutím zamietnuť žiadosti o získanie dôkazov, ak skutočnosti, ktoré chce účastník konania preukázať, nemajú k veci nijaký vzťah a ak žiadosti o získanie dôkazov neboli predložené včas. Ak účastník konania požiada, aby boli na preukázanie skutočnosti vypočutí viacerí svedkovia, súd môže pripustiť len niektorých z navrhnutých svedkov. Ak sa sporná skutočnosť nepreukáže, prizvú sa ostatní svedkovia (článok 159 OSP).

2.4 Aké rôzne dôkazné prostriedky existujú?

V Občianskom súdnom poriadku sa stanovujú tieto dôkazné prostriedky:

- svedecké výpovede, ktoré sa upravujú ustanoveniami článkov 163 – 174,
- vysvetlenia účastníkov konania:
 - na potvrdenie konkrétnej skutočnosti,
 - poskytnuté v odpovedi na konkrétne otázky,
 - výpovede účastníkov konania sa upravujú ustanoveniami článkov 175 – 177 OSP,
- písomné dôkazy, ktoré sa upravujú ustanoveniami článkov 178 – 194 OSP:
 - úradné dokumenty,
 - súkromné dokumenty.

Písomné dôkazy môžu predložiť obe strany, ale môžu byť aj vyžiadané súdom. Písomné dôkazy sa môžu predkladať v papierovej alebo elektronickej forme. V druhom prípade môže súd okrem výtlačku požiadať, aby sa dokument predložil v elektronickej forme. Ak účastník konania predloží kópiu dokumentu, môže sa mu nariadiť, aby predložil aj originál dokumentu (článok 183 OSP).

Dokumenty sa obvyčajne predkladajú v bulharskom jazyku. Ak sa predkladajú v cudzom jazyku, k dokumentu musí byť pripojený presný preklad do bulharčiny, ktorý si účastník konania nechal osvedčiť.

Podľa článku 187 OSP, ak súd môže tlačené materiály získať bez akýchkoľvek ťažkostí, postačí, ak sa uvedie miesto, kde sú materiály uverejnené.

Súd môže nariadiť, aby niektoré písomné dôkazy predložili účastníci konania alebo tretie strany, ktoré nie sú účastníkmi konania. Podľa článkov 190 a 192 OSP o to môže súd požiadať každý účastník konania a súd svoje rozhodnutie vydá na základe všetkých dôkazov, ktoré má k dispozícii. Na získanie písomných dôkazov od nezúčastnenej strany sa musí súdu predložiť osobitná písomná žiadosť. Kópia žiadosti sa poskytne dotknutej tretej strane.

Napriek tomu, že účastníci konania majú právnu povinnosť predkladať dôkazy, môžu to odmietnuť, ak sa dokument týka ich osobného života alebo osobného života ich rodinného príslušníka alebo ak by sa predložením dôkazu vystavili potupe alebo trestnému stíhaniu. V tomto prípade môže súd po splnení určitých podmienok účastníkovi konania nariadiť, aby predložil výpis z dokumentu.

Podľa vnútroštátneho práva môžu účastníci konania namietať proti pravosti písomného dokumentu, ktorý predložila protistrana, ale musia to urobiť do doručenia odpovede na ich podanie. Ak sa dokument predloží na pojednávaní, musí sa napadnúť pred ukončením tohto pojednávania. Ak chce protistrana použiť napadnutý dokument, súd nariadi prešetrenie jeho pravosti. Dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, ktorý namieta proti pravosti dokumentu. Ak sa na napadnutom dokumente nenachádza podpis účastníka konania, ktorý namieta proti jeho pravosti, dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, ktorý dokument predložil. Po prešetrovaní na zistenie pravosti napadnutého dokumentu súd rozhodne, či je dokument pravý alebo falošný. Súd môže toto určenie začleniť do svojho rozsudku vo veci (články 193 a 194 OSP).

- Pravidlá týkajúce sa svedectiev znalcov sú stanovené v článkoch 195 – 203 OSP.

Znalci, ktorí majú poskytnúť svedectvo, sa vymenujú na žiadosť účastníkov konania alebo z vlastnej iniciatívy súdu. Znalci, ktorí majú poskytnúť svedectvo, predkladajú svoje správy najmenej jeden týždeň pred stanoveným dátumom pojednávania, v ktorom sa správa musí pripustiť.

Ak sa napadne záver znalca, ktorý poskytol svedectvo, súd môže vymenovať jedného alebo viacerých ďalších znalcov. Súd môže takisto znalca požiadať, aby posudok preskúmal alebo aby poskytol druhý posudok vo veci.

- Pravidlá týkajúce sa vizuálnej kontroly a osvedčovania sú stanovené v článkoch 204 – 206 OSP.

Na žiadosť účastníkov konania alebo na základe vlastného rozhodnutia môže súd nariadiť, aby sa hnutelný alebo nehnuteľný majetok vizuálne skontroloval alebo aby sa osobe vydalo osvedčenie za účasti alebo bez účasti svedkov a znalcov vymenovaných súdom.

Vizuálne kontroly a osvedčovanie sú metódy na získavanie a overovanie dôkazov. Patria do právomoci celého súdu a môžu byť delegované na člena súdu alebo na iný súd.

Súd účastníkov konania informuje o dátume a mieste vizuálnej kontroly. Z vizuálnej kontroly sa vyhotoví záznam, v ktorom sa podrobne uvedú zistenia z kontroly, vysvetlenia, ktoré poskytli znalci, a výpovede svedkov vypočutých na mieste kontroly.

2.5 Aké sú spôsoby získania dôkazov od svedkov a líšia sa tieto spôsoby od spôsobov, ktoré sa využívajú na získanie dôkazov od svedkov – znalcov? Aké sú pravidlá týkajúce sa predkladania písomných dôkazov a znaleckých správ / posudkov?

Dôkazy od svedkov sa získavajú vypočutím svedkov. Svedecké výpovede predložené písomne nie sú prípustné. Závery znalcov sa predkladajú písomne najmenej jeden týždeň pred stanoveným dátumom pojednávania a potom sa vypočujú na súde a pripustia ako dôkaz. Súd a účastníci konania môžu klásť znalcom otázky.

2.6 Majú niektoré dôkazné prostriedky väčšiu dôkaznú silu ako ostatné?

Vnútroštátnym procesným právom sa nepriznáva väčšia váha niektorým druhom dôkazov pred inými. Dôkazy sa zvažujú samy osebe a vo svojej celosti k dátumu posudzovania preukázaných skutočností, ktorým sa určuje dôvod žaloby.

2.7 Sú niektoré spôsoby dokazovania v záujme preukázania určitých skutočností povinné?

V niektorých prípadoch výslovne stanovených zákonom, napríklad v prípade potvrdenia zákonných transakcií, na ktoré sa vyžaduje písomný akt, sú prípustné len písomné dôkazy. Svedecké výpovede nie sú prípustné v týchto prípadoch: vyvrátenie obsahu úradného dokumentu; zistenie okolností, v prípade ktorých sa musí predložiť dôkaz vo forme písomného aktu; potvrdenie zmlúv v hodnote vyššej ako 5 000 BGN, pokiaľ zmluva nebola uzavretá medzi manželmi, predkami alebo potomkami v priamej línii, pokrvnými príbuznými až do štvrtého pokolenia alebo osobami, ktorých príbuzenský vzťah vznikol na základe manželstva, až do druhého pokolenia vrátane; vyrovnanie peňažných záväzkov, ktoré sa stanovili písomným rozhodnutím; potvrdenie písomných dohôd, ktorých zmluvnou stranou je účastník sporu, ktorý žiada o pripustenie svedectva, alebo úprava alebo zrušenie takýchto dohôd; vyvrátenie obsahu súkromného dokumentu, ktorý pochádza od účastníka konania.

2.8 Sú svedkovia podľa zákona povinní svedčiť?

Nikto nemôže odmietnuť svedeckú výpoveď, pokiaľ nie je výslovne oslobodený podľa zákona.

2.9 V akých prípadoch môžu odmietnuť vypovedať?

Okrem advokátov účastníkov konania alebo mediátorov v spore môžu výpoveď odmietnuť tieto osoby: predkovia alebo potomkovia účastníkov konania v priamej príbuzenskej línii, ich súrodenci, príbuzní na základe manželstva v prvom pokolení, manželia, bývalí manželia alebo partneri podľa obyčajového práva (článok 166 OSP). Súd posudzuje výpoveď svedka vzhľadom na všetky ostatné informácie dostupné vo veci s prihliadnutím na akýkoľvek vlastný záujem, ktorý svedok môže mať vo veci.

2.10 Možno osobu, ktorá odmieta svedčiť, sankcionovať alebo prinútiť vypovedať?

Podľa článku 163 OSP sa svedok musí dostaviť pred súd a vypovedať. Ak má svedok oprávnené dôvody, aby nevypovedal alebo aby na niektoré otázky neodpovedal, musí tieto dôvody písomne oznámiť súdu pred pojednávaním, na ktorom má vypovedať, a musí poskytnúť potrebné podporné dôkazy (článok 167 OSP). Neuposúchnutie predvolania a nedostavenie sa na súd má za následok pokutu a súd zároveň môže nariadiť, aby svedka predviedla na súd justičná polícia.

2.11 Existujú osoby, od ktorých nemožno získať svedeckú výpoveď?

Dôkazy sa môžu získavať od všetkých strán okrem strán uvedených v bode 6B, aj keď sú nespôsobilé alebo nemajú nijaký záujem na výsledku sporu. Súd posudzuje svedeckú výpoveď s prihliadnutím na nespôsobilosť alebo vlastný záujem svedka.

2.12 Aká je úloha sudcu a strán pri vypočúvaní svedka? Za akých podmienok môže byť svedok vypočutý prostredníctvom videokonferencie alebo iných technických prostriedkov?

Svedkovia sa pripúšťajú na žiadosť účastníkov konania alebo z vlastnej iniciatívy súdu. Predvolanie svedka sa doručuje na adresu, ktorú uviedol účastník konania, ktorý svedka navrhol. Ak je adresa nesprávna, súd určí termín, do ktorého musí tento účastník konania uviesť novú adresu.

Každý svedok, ktorý bol riadne predvolaný a dostaví sa pred súd, sa vypočúva samostatne v prítomnosti účastníkov konania. Svedok sa môže vypočuť viac než raz. Súd posudzuje výpoveď svedka vzhľadom na všetky ďalšie dôkazy zhromaždené vo veci. Podľa článku 170 OSP súd pred vypočutím poučí svedka o zodpovednosti za krivé svedectvo a zaznamená jeho osobné údaje. Ak má na to súd závažný dôvod, môže svedka vypočuť pred stanoveným dátumom pojednávania alebo môže viesť vypočúvanie mimo súdu. Účastníci konania sa predvolávajú, aby sa zúčastnili na vypočúvaní. V Občianskom súdnom poriadku neexistuje nijaké ustanovenie o vypočutí svedka prostredníctvom videokonferencie alebo iných technických prostriedkov. Ak sa dôkaz musí získať v inom súdnom obvode, súd môže túto úlohu delegovať na miestny obvodný súd (*rayonen sad*) (článok 25 OSP).

3 Hodnotenie dôkazov

3.1 Podlieha súd obmedzeniam pri vydaní rozsudku v prípade, ak účastník nezískal dôkazy zákonným spôsobom?

Na dôkazy, ktoré sa získali nezákonným spôsobom alebo ktoré sa ukázali ako falošné v dôsledku námietky, ktorá bola proti nim vznesená v súlade s postupom na napadnutie písomných dokumentov, sa pri vynesení rozsudku neprihliada. Takéto dôkazy môžu byť z veci vylúčené. Rovnaký postup sa uplatňuje na predložené dôkazy, ktoré sa v spore ukázali ako irelevantné.

3.2 Bude sa moja vlastná výpoveď považovať za dôkaz v prípade, ak som účastníkom konania?

Výpoveď účastníka konania sa môže pripustiť ako dôkaz, ak sa poskytne v súlade s postupom stanoveným v článku 176 OSP, t. j. ak súd účastníkovi konania nariadi, aby sa dostavil osobne a poskytol vysvetlenia dôležité pre okolnosti veci.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 18/12/2018